

la regeneració d'espanya la dignificació de catalunya

Com la flor en l'esclat de la seva puresa, el poble d'Ibèria ha esbargit els seus perfums ancestrals pels àmbits del món. Quin gest, el d'Espanya! Quina bravura, la de Catalunya! El terratrèmol que arreu s'ha deixat sentir com un monstre pacífic ha obrat el miracle de tornar les aigües al seu lloc. Embranzida epopèica és aquesta que els estels contemplen encara esmaperduts. La llum pàl·lida i esllanguida dels seus ulls ens parla del nou món que neix sobre les despulles de tota una història, que ja ha caducat eternament i que mai dels mais ningú gosarà reteixir. Us sembla poc que un poble hagi sabut canviar de fesomia sols en la durada d'un crepuscle?

És tan difícil escriure la Història! Cada poble té la seva, i cada home n'és una pàgina. Mai com ara els cors havien bategat tan fortament. El civisme és un fruit més del sacrifici que de la cultura. Espanya, el país encadenat eternament a la muralla de la ignorància, és un exemple nítid, pur, del que diem.

L'existent, però, sigui quina sigui la seva forma, està sotmès a la llei impalpable de la convulsió natural. El que ha d'ésser inexorable, es produeix, serenament, sense cap mena d'immutació. No recordeu un dia trist, pacífic, resignat a la somnolència, però que, de cop i volta, el bufarut de la tempesta ha deixondit brutalment, brillant, esplèndid de color i de llum, al sol, després d'haver foragitat els núvols negres que l'amenaçaven?

Així ha succeït a Ibèria. Ha sabut desembolicar d'un sol gest, tota una tradició, en la qual el caprici i la violència eren els símbols més nobles. Aquesta Espanya, que el món tenia com d'una raça degenerada per les seves desgraciades accions, que l'havien envilit fins ara, heu's aquí que de sobte trenca les cadenes del seu trist esclavatge i es posa al nivell dels grans pobles

civilitzats. Ja era hora, Espanya noble i Catalunya meravellosa! Tu que tan bé representes l'esperit dels pobles lliures, no podies faltar al lloc d'honor en aquesta lluita d'altas aspiracions.

Foragitats els símbols maquiavèlics d'una monarquia denigrant fins al grau humà més relaxat, els pobles d'Ibèria viuran la dignitat completa de l'humanisme.

Són uns moments aquests, als quals la pensa no respon fidelment, sinó és per a glossar la gran gesta de la Història, la gran lliçó de l'experiència, el càstig de la raó.

No us sembla que encara somniem? Tot just era ahir que a Espanya i a Catalunya governava la violència dels cràpules, i heu's aquí que avui governa la democràcia.

I quina satisfacció no és la nostra al pronunciar aquesta paraula màgica que té el poder de canviar tota la història d'un poble!

Ibèria republicana, Ibèria lliure! És bastant això per a sentir-nos dignes de viure la vida que se'ns ha regalat.

Aquesta legió d'homes que han sabut forjar la nova Ibèria, que en nom del símbol República han purificat l'ambient que respirem ara a ple pulmó, benaurats siguin per la gratitud més sincera de l'ànima, ja que tan dignes s'han fet regenerant a Espanya i dignificant a Catalunya, els dos pobles germans que mai han d'oblidar-se l'un de l'altre, però sí l'abraçada fraternal de la comprensió ha d'unir-los sobre totes les coses i sobre tots els egoismes.

Per Espanya i per Catalunya republicanes, enlairem els nostres cors a l'infinit; fem que les nostres paraules tinguin sempre el do de la justesa per a recordar aquesta data tan memorable del 14 d'Abril de 1931, en la qual, per primera vegada a Espanya, florí la primavera dels esperits...

MANUEL ROSET SALA